

A RÁDIÓTILALOM JELENTŐSÉGE ÉS MEGSZERVEZÉSE

A híradás helyes megszervezése és alkalmazása a seregtestek és a csapatok harcában döntő fontosságú a vezetés részére. A parancsnokság és az együttműködési híradásnak a legnehezebb körülmények közt is biztosítania kell az összeköttetés folytonosságát, melyért nemcsak a híradóparancsnok, de a parancsnok és a törzsparancsnok is személyesen felelős. Ismerniök kell tehát azokat az elveket, melyek a híradóeszközök alkalmazására vonatkoznak.

A híradás megszervezésének szabályai közül egy jelentős, de eléggé elhanyagolt részletet kívánok felújítani: A rádiótilalom jelentőségét és megszervezését. A rádiótilalomban a parancsnok nemcsak negatívumot látson, hanem foglalkoznia kell vele elsősorban azért, mert alkalmazása saját érdeke, csapatának sikeres harcát befolyásolja.

A rádiónak előnyei mellett hátrányai is vannak, melyek alkalmazását megsabják és korlátozzák. A rádióadásunkat minden azonos hullámra hangolható készülék hallja, az ellenségé is! Az ellenség rádiófelderítésének célja éppen az, hogy saját rádióhírváltásunkat lehallgassa, azokat saját részére kiértékelje, de ha a rejtjelzett közleményeink miatt azokat megfejteni nem is tudja, adóinkat bemérheti. Ezzel nemcsak a parancsnokság helyét árulta el állomásunk, de működő adóink számából az ellenség részére arra is támpontot adott, hogy milyen egység harcálláspontja, illetve törzsszállása van az adó helyén.

Helytelen lenne ebből azt a következtetést levonni, hogyha a rádió alkalmazása ilyen nagy veszéllyel jár, alkalmazása óvatosságból felesleges.

A rádióhíradásunk alkalmazásánál éberség terén is példát vehetünk a dicsőséges Szovjethadseregtől. A második világháború tapasztalatai megmutatták, hogy a Szovjet Hadsereg legnehezebb küzdelmeiben is eredményesen és kifogástalanul működött a rádióösszeköttetés, a körülzárt és partizáncsoportok elszigetelt harcaiban is, anélkül, hogy a fasiszták hadvezetése rádiófelderítés útján lényeges adatokat tudott volna szerezni a Szovjet Hadsereg erőiről.

A rádió használatánál megkövetelt kötelező óvatosság természetesen nem azt jelenti, hogy minden egyes rádióállomást valóban be is mér az ellenség. Éppen ennek az elkerülésére szolgál a forgalmi adatok gyakori változtatása. Az éberség szempontjából azonban minden rádióadásnál tartuk szem előtt, hogy az ellenség is hallhat, ezért a parancsnoknak a rádió használatát a legnagyobb körültekintéssel kell meghatároznia.

Léglényegesebb szempont a rádióösszeköttetés megszervezésénél: csak annak az egységnek a rádiója kezdheti meg adását, melynek jelenlétéről az ellenség már tud, vagyis, mely az ellenséggel a harcérintkezést már felvette. Ennek ismeretében kell a törzsparancsnoknak a híradóparancsnok részére parancsot adnia az egyes egységekre vonatkozó rádióösszeköttetésekre, illetve rádiótilalomra.

A rádióhírváltás letiltásával tehát célunk az, hogy az ellenség szándékainkról, erőinkről bizonytalanságban maradjon, terveinkből ne tudhasson meg semmit. A rádiótilalom ugyanazt a célt szolgálja, mint a védelmünk, műszaki záraink, tűzrendszerünk, erődeink, támpontjaink tökéletes rejtése. Védelemben a rejtett tűzgyegek csak akkor szólalnak meg, mikor a támadó ellenség a főellenállási vonalunk ellen megindítja rohamát, ugyanekkor kezdik meg az addig rádiótilalomban lévő rádiók is adásukat.

A parancsnok, törzsparancsnok ezért a felesleges veszteségek és a harc sikere érdekében rádiótilalmat rendeljen el: védelemben, a támadás előkészítése alatt, a készenléti helyen, a pihenőben és tartalékban lévő egységeknél, átcsoportosításkor, csapatösszevonás és szállítás esetén és mindig, ha a vezetékes összeköttetés kifogástalanul működik.

A rádiótilalom megszervezése nem jelent többletmunkát sem a híradóparancsnok részére, sem a végrehajtó rádiótávírászok részére, de nem jelenti az összeköttetés megszakadását sem. Szándékainknak rádiótilalommal való leplezése megéri azt a pillanatnyi hátrányt, amit a rádióhíradásról való lemondás jelent.

Rádiótilalom esetén a híradás súlya a vezetékes hírendszeren nyugszik, de ha a vezetéket egyes irányokban nincs módunk kiépíteni, ne idegenkedjünk a mozgó híradóeszközök (gyalogos-, lovas-, kerékpáros-, motorkerékpáros hírvivő, összekötőtisztek, stb.) alkalmazásától; még mindig nagyobb előnyt jelent, ha lassúbb is, mint a rádió meg nem engedett alkalmazása.

A felderítő egységek, amikor az ellenséggel a harcot felvették, rádióan adhatják le jelentéseiket (vak-adással) az őt kiküldő parancsnokság részére. Ez utóbbinak ellenállomása veszi a közleményeket, de saját maga részére továbbra is kötelező az egyoldalú rádiótilalom betartása, azaz saját adóját nem működtetheti. A felderítő egység rádiója közölni valóit lehetőség szerint ne rejtjelezzé, hanem az indulás előtt összebeszélt nyelven a Rádiójelzések Táblázata és a Fedőtáblázat szerint jelentse.

Ennek betartása megnehezíti azt, hogy fogságba jutás veszélye esetén rejtjeladataink az ellenség kezébe kerülhessenek.

A gyalogos egységek harcához hasonlóan, az együttműködő fegyvernemekre is értelemszerűen vonatkoznak a rádiótilalom szabályai a saját és az együttműködési hírendszerünkben egyaránt.

Ezért tilos a rádió használata:

1. a nem felderítésre bevetett lovasságnál és utász egységnél az ellenséggel való harcérntkezés felvétele előtt.

2. Tüzérségnél tüzelőállásbaindulás, illetve tűzmegnyitás előtt.

3. Páncélos csapatoknál támadásuk megindítása előtt.

4. Páncélromboló, páncéltörő egységeknél a támadó ellenséges páncélosok elleni bevetés előtt.

5. Minden fegyvernemnél parancs nélkül is tilos minden adás, ha a vezetés számára az nem feltétlenül szükséges.

A fenti elvek szerint világos, hogy az összes fegyvernemhez beosztott rádiók adásukat csak akkor kezdhetik meg, ha

1. egységük az ellenséggel már harcban áll,

2. vagy ha az ellenség jelenlétükről már tud és a rádió használata az ellenség részére értékes adatot már nem szolgáltatthat.

A rádiótilalom elrendelésére és feloldására csak a parancsnok és a törzsparancsnok jogosult, de a rádiótilalom külön parancs nélkül is meg-

szűnik arra az egységre vonatkozóan, mely az ellenséggel a harcot már felvette. Ha saját egységünk a harcot megkezdte és közleményeinket rádión továbbítottuk, vegyük figyelembe azt, hogy az ellenállomásunk válaszolhat-e adásunkra.

A rádiótilalom alapos megszervezése a törzsparancsnoktól kapott parancs és a felsorolt szabályok szerint a híradóparancsnok kötelessége. A rádióhíradást ugyanis védelemben ugyanúgy, mint támadásban, elő kell készíteni, akár rádiótilalmat rendel el, akár nem. Rádiótilalom esetén a híradóparancsnok és a rádióegységek tisztjeinek legfontosabb feladata az ellenőrzés legyen. A már előre kiadott forgalmi adatok (hullámok, hívójelek, hívónevek, rejtjeladatok) birtokában a rádiótilalom önműködő feloldásakor a rádióállomások minden zökkenő nélkül kezdhetik meg a rádióhírváltást.

A rádióhíradás eredményesebb alkalmazása végett, bár ez talán furcsának tűnik fel, mégis kívánatos, hogy rádiótávírászaink kiképzésénél a rádiótilalom gyakorlati végrehajtását is sulykoljuk.

Mivel a hadosztálynál és annál magasabb parancsnokságoknál rádiótilalom idején az összes rádióknak vételkésznek kell lenniök, a gyakorlatainkban beállított rádiótilalom sem jelenthet üzemszünetet.

A hosszú ideig tartó rádiógyakorlatokon a műszaki fogyó anyag kímélése miatt elrendelt időszakos vételkésztséget nem szabad a rádiótilalom egyik fajtájának tekinteni, annak ellenére, hogy az időszakos vételkésztség ezredtől lefelé még harcban is előfordul, ha a helyzet megengedi.

A rádiótilalom végrehajtását többféleképpen gyakoroltatjuk.

Pl.: Hadosztály keretben megtartott rádiógyakorlaton a törzsparancsnokot helyettesítő gyakorlatvezető rádiótilalmat rendel el. Ekkor a vezetőállomások a Szolgálati Közlések Táblázatával közlik, hogy adásukat a tagállomások szüntessék be. (Ha vezetékes hálózat is rendelkezésre áll, ezt mint a harcban is, távbeszélőn közöljük.) A parancs vétele után a rádiótávírászok vevőkeresőkkel a meghatározott hullámokon figyeljenek, de adniok nem szabad. Felderítésre beállított mozgó rádiók ekkor belépnek a rádió forgalmi rendszerbe és tereppontról-terepontra áttelepülve, vakadásal adják közleményeiket. A vétel helyességének egyeztetése a gyakorlat befejeztével történik.

A vezető állomások első hívására a tagállomásoknak jelentkezniök kell, mert a hívás parancsot jelent a rádiótilalom feloldására. A rádiótilalmat ugyanis az oldhatja fel, aki azt elrendelte.

Ezred és zászlóalj keretben a rádióállomások a rádiótilalomra vonatkozó parancs vétele után kikapcsolnak és más híradóeszközön kapott parancsra veszik fel ismét az összeköttetést, az eredeti forgalmi rendszerükben. Ellenőrzés súlya: a hangoláson és az újbóli összeköttetés gyors felvételén legyen.

Rádiótilalom idején nemcsak az adás tilos, de a lehangolás is, adónkat a lehangolás rövid idejére sem szabad megindítani. Csak azokkal a vevőkkel hangolhatunk az elrendelt vevőhullámra, melyek az adókészüléktől függetlenül működnek.

A rádiótávírászok kiképzésében olyan fokot kell elérnünk, hogy a vezetőállomásra való lehangolás ne történjék hosszú jelsorozatra való ráhangolással, illetve végnélküli számolással, hanem a rövid hívás, jelentkezés elegendő legyen a biztos összeköttetés megteremtésére.